

Оксана Датиї

шпаргалки

З ЕТИКЕТУ

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Зміст

Як з'явилися правила етикету	10
Передмова	12
Про що розповідають «Шпаргалки...»	14
День перший. Дипломатичний етикет	17
Денні прийоми	22
«Сніданок»	22
«Келих шампанського»	23
«Келих вина»	23
«Чай»	24
Традиція «5 o'clock tea»	24
Вечірні прийоми	25
«Обід-буфет», «Фуршет», «Коктейль»	25
«Вечеря»	26
Запрошення	26
Правила ділового листування	27
Візити	27
Розсадка	30
День другий. Дрескод	31
White Tie, або Cravate Blanche	33
Black Tie, або Cravate Noire	36
Formal, або Formal Attire	38
Black Tie Invited	40
Semi-formal	42
Cocktail Attire	44
A5 (After Five)	47
Creative Black Tie	49
Порушення дипломатичного етикету	53

День третій. Діловий етикет	57
Пунктуальність і повага до часу партнера	59
Дотримання дрескоду	59
Діловий костюм	60
Акcesуари	61
Взуття	61
Робочий стіл — відображення характеру	65
Грамотна мова, діловий стиль письма	65
Повага до співрозмовника. Форми звертання	66
Дотримання комерційної таємниці	67
Уміння слухати	68
Телефонний етикет	68
Ділові відносини	69
Ділові переговори	70
Відносини «керівник — підлеглий»	71
Відносини «підлеглий — керівник»	72
Відносини у колективі між співробітниками	73
Ділові жести	73
Сміх	75
Хода	75
Обличчя та окуляри	76
Жести за столом	76
Руки	77
День четвертий. Храм	81
День п'ятий. Театр	87
Фое і гардероб	88
Глядацька зала	88
Вистава	89
Крісло	89
Антракт	89
Закінчення вистави	89
День шостий. Музей	91
День сьомий. Столовий етикет	97

День восьмий. Столовий етикет	99
Мінімум, який має знати кожна культурна людина	103
Скатертина	104
Серветки	105
Сервірування столу	107
Тарілки	107
Виделки. Ножі. Ложки	108
Мова жестів у виконанні столового приладдя	108
Келихи	113
День дев'ятий. Столовий етикет	117
Клош	118
Пашотниця	118
Кокотниця	118
Кокільниця	118
Менажниця	119
Рамекін	119
Тажин	119
Перший крок — закуски: холодні та гарячі	120
Другий крок — перші страви	122
Третій крок — другі страви	123
Останній акорд трапези — десерт	125
З ким «дружить» сухе біле вино	126
З ким «дружить» червоне сухе вино	128
Історія з поклоном	130
День десятий. Цибулевий пиріг	133
Готуємо пиріг	134
День одинадцятий. Апетитний супчик	137
День дванадцятий. Смачний сніданок	141
День тринадцятий. Торт «Наполеон» за матусиним рецептом	143
День чотирнадцятий. Італійське печиво	147
День п'ятнадцятий. Весільний етикет	149
Витрати сторін — хто за що платить	151

Запрошення	152
Дрескод	153
День весілля	154
Банкет	154
Розсадка гостей	154
Правила та «фішки» святкування весілля від Людмили	154
Як з'явилася книга	157
То чому ж саме про етикет?	157
Список використаної і рекомендованої літератури	159

*Всі ми різні, але саме цією
індивідуальністю, власне,
й цікаві.*

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Мамо, тату, люблю вас!

9

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Як з'явилися правила етикету

Напевно, всім вам відомо, що слово «етикет» набуло нинішнього значення за часів короля Людовика.

На галявинах Версальського парку розмістили таблички з написами «По газонах не ходити», бо вельмож анітрохи не турбувало збереження насаджень. Ось саме ці таблички і називалися етикетками.

А ще під час прийомів, щоб не порушувати церемоній, на стільці гостей клали **таблички — етикетки з перерахуванням правил**, на яких наполягав король.

Король-Сонце був першим монархом, який перетворив придворний церемоніал на непорушне правило. Завдяки йому французький етикет досяг своєї вершини і став взірцем для наслідування в інших країнах Європи. Сам Людовик був незмінно точний і пунктуальний, саме з ним асоціюється знамените висловлювання «*L'exactitude est la politesse des rois*».*

Отже, з одного боку, від назви таких карток і походить слово «етикет».

З іншого боку, слово «етикет» з'явилося у французькій мові на початку XVII століття шляхом запозичення з голландської мови, де воно означало «кілок» — дерев'яну бирку. До бирки кріпили аркуш паперу

---

* «*L'exatititude est lapolitesse desrois*» (*фр.*) — «Точність — ввічливість королів». Повна версія звучить як «Точність — ввічливість королів і обов'язок усіх добрих людей».

з назвою товару, його вагою та іншими даними. Пізніше цей аркуш почали називати «етикет».

При згадці про сучасний етикет одразу спливають на думку слова Джонатана Свіфта*: «Хто ніколи не поставить іншу людину в незручне становище, той і має гарні манери».

Тож розбираймося з нашими манерами та озброймося правилами, а допоможуть нам у цьому довідки-шпаргалки.

Сподіваюся, «Шпаргалки з етикету» придадуться вам у багатьох життєвих ситуаціях.

Якщо ж ви прагнете розширити свої знання про етикет, рекомендую зазирнути до джерел, вказаних наприкінці книжки.

І на завершення хочу сказати, що мало читати, треба діяти!

Це дуже цінна порада, повірте.

Оксана Датиї

---

* **Джонатан Свіфт** (англ. *Jonathan Swift*; 30 листопада 1667 — 19 жовтня 1745) — церковний діяч, публіцист, сатирик, англомовний ірландський письменник, відомий як автор «Мандрів Гуллівера». Британська енциклопедія вважає його найвидатнішим англомовним прозаїком-сатириком усіх часів. Менш відомий як поет.

Передмова

(від автора)

Моїм наставником під час написання «Шпаргалок...» став мій татусь Анатолій Петрович. Я називаю його адептом, послідовником правил і норм Його Величності Етикету. І завжди поряд із ним була його вірна супутниця, а моя матуся Галина Макарівна — найкраща кондитерка на світі, свого часу вона офіційно одержала це звання. Все своє життя батьки присвятили єдиній великій любові на ім'я Етикет. А також мені, моїй освіті та самоосвіті, за що їм низький уклін.

Героями цієї книги стали мої люблячі батьки, а також мої подружки Ірина, Світлана, Олеся, Олена — всі вони змогли доторкнутися до мого серця мовою любові. Я безмежно їм вдячна за час і терпіння, допомогу та розуміння. Книга писалася на одному диханні. Я була вражена — звідки й беруться ці слова, покликані донести до читача життєву мудрість моїх рідних і близьких!

По суті, ця книжка присвячена світлій пам'яті мого тата, якого, на жаль, зараз вже немає з нами. Проте він встиг ознайомитися з пілотною версією видання і вона йому дуже сподобалася. Визнання тата — це для мене найвища похвала та нагорода.

Свого часу він написав методичку з етикету для офіціантів і метрдотелів, якими користувалися працівники кафе, готелів і ресторанів Києва. Ще дитиною я захоплювалася тим, як вишукано він сервірував

стіл. Уже тоді тато почав навчати мене цієї справи. А ще він завжди давав мені поради, як слід одягатися в тій чи іншій ситуації, як спілкуватися, правильно поводитися.

«Шпаргалки з етикету» — це про період мого життя, впродовж якого я пізнала новий для себе напрям і стала почуватися більш упевнено у будь-якому оточенні. Я переконана, що саме знання норм і правил поведінки в тому чи іншому суспільстві дарують нам цю впевненість у собі. Адже коли ми маємо чіткі уявлення про те, що можна (і не годиться) робити, одягати, готувати, ставити на стіл тощо, ми точно не потрапимо в незручне становище. А отже, наше життя стає більш комфортним і менш непередбачуваним.

Ця книга навчить вас дуже простих правил, що стосуються дрескодів, зустрічей, переговорів, столового етикету та сервірування, поведінки у ресторані, театрі... А також дасть кілька порад щодо організації вашого незабутнього весілля.

Будьте впевненими у собі — сьогодні, завтра, будь-коли і будь-де!

Про що розповідають «Шпаргалки...»

(від редактора)

Книжка складається з 15 розділів — днів, більшість з яких авторка провела у спілкуванні з татом. П'ятнадцять днів — і стільки ж основ етикету. Тож читачам буде досить просто знайти те, що їх цікавить найбільше, зазирнувши у зміст та обравши бажану підтему. А можна просто читати цю книжку від початку до кінця, дізнаючись щось нове чи актуалізуючи вже відоме, читати «на одному диханні», як і писала авторка. Бо кожен день-розділ — це не лише цікава розповідь про вибір вина до м'яса чи морепродуктів або ж доречність того чи іншого вбрання — це справжня захоплива подорож у світ Його Величності Етикету.

Тут ви також знайдете мотивувальні цитати на кожен день, які допомагають авторці долати перешкоди, знаходити в собі сили рухатися вперед. Оксана Датій залюбки ділиться з читачем власними спостереженнями та висновками з життєвого досвіду, а також переповідає цікаву та корисну інформацію, яку свого часу дізнавалася від тата.

Книжка починається з розповідей про суворі й чіткі правила дрес-коду та дипломатичних зустрічей. Велику увагу приділено різновидам дипломатичних прийомів, їхньому позначенню у запрошенні. Всього із кількох слів та абревіатур ви дізнаєтеся про те, яким має бути ваш зовнішній вигляд і які правила поведінки на цих заходах.

Чим відрізняється «Обід» від «Вечері», «Чай» від «Келиха вина», і як не втрапити в халепу, залишивши запрошення без відповіді? Про все це та ще багато цікавого — на початку книжки.

Правилам ділового листування, запрошенням та розсаджуванню гостей за столом теж відведено своє місце. Тож не переймайтеся: на правильно організованому заході ви легко зорієнтуєтесь завдяки кувертним карткам.

Далі ми знайомимось із дрескодом для чоловіків та жінок, якого варто дотримуватися на ділових зустрічах і переговорах, щоб справити гарне враження про себе. Також дізнаємось секрети спілкування та мову жестів, які зазвичай говорять про нас більше, ніж будь-які слова.

Телефонні переговори — також важливий процес зі своїми правилами, яких треба дотримуватися, якщо бажаєте, щоб спілкування набуло характеру домовленостей та тісної співпраці в майбутньому. Відносини між керівником і підлеглими, між колегами у колективі — що можна робити, говорити, а що — в жодному разі не слід?

Далі ви дізнаєтесь про головні особливості поведінки у театрі, храмі, музеї, ресторани. Про «мову» столових приборів, якими можна передати свої враження від їжі та обслуговування шеф-кухарю або офіціанту. Чули про таке? А хочете навчитися «спілкуватися» за допомогою ножа та виделки? Це легко — ось побачите!

Майже кожна господиня, збираючись сервірувати стіл для святкування ювілею, замислюється: яку скатертину обрати, які серветки, келихи та тарілки поставити? Оксана Датій разом із татом розкладають все по полочках. Відтепер сервірування столу ви сприймайте як творчий процес, який викликає радше задоволення, аніж острах.

Ще одне делікатне запитання, яке час від часу виникає у багатьох, — яке вино до якої страви обрати, щоб було і смачно, і «зі знанням

справи». Автор детально описує найкращі дуети зі страв та напоїв до них, аби враження від трапези у вас та ваших гостей не було зіпсованим.

У цій книжці ви знайдете кілька простих рецептів, які допоможуть вразити гостей на будь-якому заході. Їх цінують за простоту та неперевершений смак. Страви від найкращих відомих кухарів, від пані Оксани та жінок з її оточення — перші, другі та десерти — те, що захоче зберегти у своїй кулінарній скарбниці кожна господиня.

І наостанок — все про подію, яку більшість із нас вважає найголовнішою в житті. Подію, яку ми мріємо організувати ідеально. Весілля. Тут знадобляться знання з усіх попередніх розділів книги: запрошення, розсаджування гостей, дрескод, сервірування, прибори та напої. Залишилось дослухатися до порад від мудрої жінки пані Людмили, які зроблять ваш найкращий вечір дійсно незабутнім для вас і ваших гостей.

Тож не варто вважати, що етикет потрібен лише «великим» світу цього. «Шпаргалки з етикету» — це про життя та гідну поведінку кожного з нас, про нехитрі правила, опанування якими створить вам імідж обізнаної, порядної та вихованої людини. А найголовніше — допоможуть вам почуватися комфортно і впевнено у будь-якій компанії.

День перший

Дипломатичний етикет

**«Мова дана людині, щоб приховувати свої
думки. Слова – це шпаги».**

Шарль Моріс де Талейран-Перігор,
французький політик і дипломат

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Дипломатичний етикет визначається як зведення норм і правил поведінки на службових заходах.

Дипломатія. Дипломатичний протокол. Дипломатичні прийоми, офіційні та неофіційні зустрічі. Зовнішність і поведінка. Ділове листування. Візити. Голова обертом: як поводитися, що говорити, якого дрескоду* дотримуватися? Мені точно все це потрібно? Чи це тільки для дипломатів і працівників дипкорпусу? Без допомоги фахівця не обійтись. Треба телефонувати татусю, він точно допоможе розібратися.

Мій тато — адепт, послідовник правил і норм Його Величності Етикету. Мене він лагідно називає Ласункою. І недаремно: цього разу, перш ніж їхати до батьків на Лісовий масив, я купую побільше цукерок, улюблених з дитинства.

Вдома завжди пахне випічкою, аромати ванілі та шоколаду буджують уяву. Матуся — неперевершена кондитерка, майстриня вищого пілотажу еклерів та різних смаколиків. Чого лиш вартий її «Наполеон»**!

Дзвінок. Відчиняє двері мамусик, як завжди усміхнена, на руках сліди від борошна. Цьомкає і статечно йде до свого царства, де все чітко підкоряється її вказівкам. У вітальні на мене чекає татусь. Зауважую, що все готово до сьогоднішньої теми, та й костюм за дрескодом — як на дипломатичному прийомі. Відразу зрозуміло, що починаємо з дипломатичного етикету. У міжнародників заведено

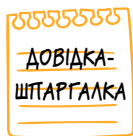
* **Дрескод** (англ. *dress code* — кодекс одягу) — форма одягу, необхідна під час відвідування певних заходів, організацій, закладів і урочистих подій, тобто відповідність зовнішнього вигляду людини певній ситуації. Простіше кажучи, це вимога одягатися в певних місцях певним чином.

** **Торт «Наполеон»** — багат шаровий десерт із листового тіста. У Франції та Італії його називають *Mille-Feuilles*, що означає «тисяча шарів», у США — *Napoleon*, у Великій Британії — *Vanilla Slice* або *Cream Slice*. Варіації рецептів торта розійшлися по всьому світу.

говорити — дигетикет. Мені подобається, якось загадково звучить, ТАЄМНИЧЕ.

Татусь сів у своє улюблене крісло, поряд «вірна подруга» — люлька для куріння.

— Ласуночко, — якби ви знали, скільки батьківської любові, тепла та турботи вкладає татусь у це слово, — уважно слухай, гадаю навіть, тобі варто робити нотатки.

Дипломатичний протокол (диппротокол) — збірка норм і правил, спрямованих на повагу до всіх держав. Правила дипломатичного протоколу ґрунтуються на принципі міжнародної ввічливості, тобто поваги до всього, що символізує чи представляє державу. Диппротокол і його правила є категоріями історичними. Вони виникли й розвиваються не в результаті рішень якихось осіб та їхніх бажань, а як необхідність, обов'язкова умова успішної дипломатичної практики. Норми дипломатичного протоколу склалися впродовж тисячоліть і ввібрали умовності та традиції, які відповідали інтересам встановлення і підтримання міждержавного і внутрішнього державного спілкування.

Окремі норми дипломатичного протоколу мають особливо парадний характер і називаються церемоніалом: наприклад, є церемоніал вручення вірчих грамот, церемоніал зустрічі та проведів офіційної делегації, церемоніал підписання міжнародних договорів тощо. Не варто плутати поняття диппротоколу та церемоніалу. **Церемоніал** — частина диппротоколу, що є порядком проведення офіційних заходів.

Повага до гостей зустрічі визначає повагу до своєї персоні. Гарні манери та широкий світогляд ще нікому не зашкодили. Дуже важко не погодитися, що з такими людьми набагато приємніше розмовляти та співпрацювати.